מד א מיי׳ פ״ד מהל׳ שננות הלכה א: מה ב מיי פ"ו שם הלכה מו גד מיי׳ שם פ״ב מו ה מיי׳ מרומות הלכה יב:

עין משפם

גר מצוה

מוסף רש"י

יש אוכל אכילה אחת. זית לחד (שבת קב.). וחייב עליה ארבע חטאות ואשם אחד. חייב משום חלב ומשום נותר ומשום יום הכפורים ומשום טמה שהכל הת הקדש, הרי ארבע חטאות ואשם אחד מעילה, ואפילו הוא כהן, גבי חלב דקדש מועל הוא, דאמר מר כל חלב לה' לרבות אימורי קלים למעילה, קדשים יהנהו כולהו איסור חל על האנה פונה היסור מל על ידי איסור נינהו, או על ידי כולל או על ידי מוסיף, שהרי משנולדה הבהמה דחל איסור מוקדשים אבשר ועור חל נמי אחלב, הרי הונה, הוה ניה נותר, מיגו דאיתוסף בה איסורא לגבי מזבח על חתיכה זו משום נותר איתוסף נמי לגבי גברא משום נותר, הרי מוסיף, איטמא גברא, מיגו דאיתסר האי גברא בקדשים הנאכלים משום טומאה. איתסר נמי בהאי סונמום, הינסו לנה בשלי חלב משום טומאה, הרי כולל, הוה ליה יוה"כ מיגו דאיתסר אף בחולין משום משו**ס יוה"כ** (שבועות כד:). בן גרושה. כהן חלל, זר גמור הוא דכתיב בכהן הנושה גרושה לא יחלל זרעו, שמחללו מדין כהונה (פסחים עב:). ו-אליעזר מחייב קרן ייהרי חכלה שטעה בדבר מלוה ופסחים

לדקדק מכאן דאין עירוב והולאה ליום הכפורים מדאילטריך למנקט אם היתה שבת כו׳ דהוה ליה למיתני ואם הוליאו חייב ומסיק דיש עירוב והולאה ליוה"כ ולאפושי חיובי נקט שבת וחייב משום שבת

ויוה"כ וא"ת והיכי חשיב רבי מאיר חיובי הולאה בהדי חיובי דאכילה מה ענין זה אצל זה דכמו כן היה יכול לומר אם עשה מלאכה בשבת חייב ואר"י משום דבשעת בליעה אתי נמי חיוב הולאה אע"ג דאכתי לא נח משום דבליעתן זו היא הנחתן כדאמר רבא בפרק המוליא יין (שבת דף פ.) הוליא ב׳ אותיות וכתבן כשהוא מהלך חייב

דכתיבתן זו היא הנחתן יו: והוציאו בפיו חייב. והא דאמר בהמלניע (שם דף לב.)

המוליה בפיו ובמרפקו פטור שלה הוליא כדרך המוליאים במידי דבר אכילה הוי שפיר דרך הוצאה בכך פי׳ הקונטרם דאיכא הכא איסור בת אחת דכשקידש היום חל עליו איסור אכילת יוה"כ ואיסור הוצאת שבת וקשיא לרבינו יצחק דמה ענין זה לאיסור חל על איסור דאפילו למ"ד אין איסור חל על איסור אפילו בבת אחת הכא חל לכולי עלמא אפילו בזה אחר זה ואפי׳ יעשה אכילה והוצאה בזה אחר זה ואפילו חלו שבת ויום הכפורים בזה אחר זה שבשביל איסור מלאכת שבת אם הוא תחלה לא ימנע איסור אכילת יום הכפורים לחול אחריו שעדיין לא נאסר זה מחמת השבת וכן איפכא ואמר רבי ינחק דאיסור בבת אחת היינו איסור הוצאה דשבת ואיסור הולאה דיוה"כ כדפרישית דנקט שבת לאפושי חיובי: מעה בדבר מצוה פשור. וא"ת והא בפסחים בפרק אלו דברים (דף עב. ושם) מוקי רבי מאיר פלוגתייהו בשתי תינוקות אחד למול בשבת ואחד למול באחד בשבת דפטר ר׳ יהושע כשקדם ומל של אחד בשבת בשבת אע"ג דלא עשה מלוה משום

דנתנה שבת לדחות אצל תינוק אחד אבל בשתי תינוקות אחד למול בשבת ואחד למול בע"ש וקדם ומל של שבת בע"ש ושל ע"ש מל בשבת חייב אע"ג דעשה מלוה משום דלא נתנה לדחות וה"נ גבי שתי נשים לחייב דלא ניתנה ערוה לדחות וי"ל דהתם לא בדחיה תליא מילתא אלא משום דטריד בחינוק שיש לו למול בשבת וטועה בו וה"נ הרי טועה באשתו: בערב הפסח בו'. המ"ל משום דאכילת תרומה איקרי עבודה וטעמא דרבי יהושע משום דכתיב (ג) ופועל ידיו תרצה אפילו חללים כדאמר פרק אלו דברים (פסחים דף עב: ושם): באיםור בת אחת ואליבא דרבי שמעון. ואמי שפיר אפילו כרבי יהושע דרבי שמעון אית ליה בפרק אלו דברים (שם) דלרבי יהושע טעה בדבר מלוה ולא עשה מלוה חייב:

והא

מתוך שלשה עשר לאחר שלשה עשר לאיחיובי אינהו. כן גירסת הקונטרס וקשה דלא הוי בבת אחת דנדות

ומאן האי סנא. דמתני׳ דאית ליה איסור חל על איסור בין על ידי אם היתה שבת והוציאו בו'. בפרק אמרו לו (כרימות דף יד.) רלה כולל בין באיסור מוסיף בין על ידי בת אחת כגון אלו שחייבין ארבע חטאות (מ) וכשקידש ראובן את רחל תחלה נאסרה על שמעון משום אשת אח ואשת איש והיינו בת אחת וקמחייב ליה תנא דידן אתרוייהו

ארבעה אחין פרק שלישי

ומאן האי תנא דאית ליה "איסור כולל ואיסור

מוסיף ואיסור בת אחת אמר רב יהודה אמר

רב ר"מ היא הרתניא ביש אוכל אכילה אחת

וחייב עליה ארבע חמאות ואשם אחד ממא

שאכל חלב והוא נותר מן מוקדשין ביוה"כ

ר' מאיר אומר אם היתה שבת והוציאו בפיו

חייב אמרו לו אינו מן השם ור"מ אליבא

דמאז אי אליבא דרבי יהושע האמר ימעה

בדבר מצוה פטור אלא אליבא דרבי אליעזר

איבעית אימא לעולם אליבא דרבי יהושע כי

קאמר רבי יהושע מעה בדבר מצוה פמור

הנ"מ גבי תינוקות ידומנו בהול אבל האי כיון

דאיז זמנו בהול לא והרי תרומה דאיז זמנו

בהול וקפטר דתנן ביהה אוכל בתרומה

ונודע שהוא בן גרושה או בן חלוצה רבי

אליעזר מחייב קרן וחומש ורבי יהושע פומר

יהא איתמר עלה אמר רב ביבי בר אביי

הכא בתרומה בערב הפסח עסקינן דזמנה

בהול ואי בעית אימא באיסור בת אחת

ואָליבא דר' שמעון בשלמא ייכולהו משכחת

להו דשוינהו שליח ושוו אינהו שליח ופגע

שליח בשליח אלא גדות היכי משכחת לה

אמר רב עמרם אמר רב בשופעות מתוך י"ג

לאחר שלשה עשר לאחיובי אינהו מתוך

שנים עשר לאחר שנים עשר לחיובי אינהי:

מפרישים אותן: והא אין אשה מתעברת

בביאה ראשונה אמר ר"ג אמר רבה בר

אבוה שבעלו ושנו 🖾 ואלא הא דתנא ר' חייא

הרי כאן מ"ז חמאות תלתין ותרתין הויין

וליטעמיך לר' אליעזר דמחייב על כל כח וכח

מובא הויין אלא דבכח ראשון קחשיב ה"נ

דביאה ראשונה קחשיב א"ל רבא לרב נחמן

חזר שמעון וקידש לאה מיגו דאסרי ליה הנך קדושין בכולהו שאר אחוותא משום אחות אשה אסרי ליה נמי באשת אחיו משום אחות אשה ואע"ג דאקורה עליה וקיימא והיינו איסור כולל ועדיין רחל זו מותרת לראובן בעלה פירסה נדה מיגו דאיתוסף איסור עלה לגבי בעלה משום נדה איתוסף בה נמי איסור לגבי שמעון הרי איסור מוסיף: ארבע הטאות. משום טומאה דאוכל קדשים בטומאת הגוף בכרת ומשום חלב ומשום נותר ומשום יוה"כ ואשם מעילות דאפילו כהן לגבי אימורים זר הוא: אם היתה שבת כו'. אבל משום יוה"כ לא הוי מחייב אהולאה דהסבר אין עירוב והולאה ליוה"כ והכי מפרש בכריתותי. אלמא אית ליה לרבי מאיר כולהו דהא הכא משנולרה בהמה זו והיא חולין נאסרה חלבה באכילה ומותר בהנאה הוקדשה מיגו דאתוסף מיסור הנאה על החלב משום [קדשים] איתוסף ביה נמי איסור אכילה משום זרות ואע"ג דאסור וקאי באכילה הוה ליה נותר מיגו דאיתוסף איסור למזבח משום נותר איתוסף נתי לכהן משום נותר הרי הנך תרי משום איסור מוסיף נטמא זה שעד עכשיו היה מותר בחתיכות בשר קדש ועכשיו נאסר בהן מיגו דמיתסר בשחר חתיכות משום טומאה נאסר נמי בזו משום טומאה והיינו איסור כולל ה"ל יוה"כ מיגו דמיתסר בחולין משום יוה"כ אסור נמי בקדשים משום יוה"כ והיינו נמי איסור כולל ומדמחייב ליה רבי מאיר משום הוצאת שבת אלמא אית ליה איסור בת אחת חייל דכשקידש היום חלו עליו איסור אכילת יוה"כ ואיסור שבת: ור"מ אליבא דמאן. כלומר נהי דסבר

רבי מאיר איהו כה"ג איסור חל על איסור מיהו היכא דקא מתכוין לדבר מלוה לישא אשה כמאן מרבותיו סבירא ליה לרבי מאיר בטעה בדבר מלוה ולא עשה מלוה אי אליבא דר' יהושע האמר פטור במס' שבת בפרק ר' אליעזר דמילה (דף קלו.) דתניא התם בגמ' מי שהיו לו שני תינוקות אחד למול בשבת ואחד למול בא' בשבת ושכח ומל את של אחד בשבת בשבת דהיינו נמי טעה בדבר מלוה ולא עשה מלוה שעדיין לא הגיע זמנו פוטר ר' יהושע: דומנו בהול. שהיה טרוד למול את של שבת כדי שלא יעבור זמנו: אבל הכא. גבי נשואין אין זמנו בהול. דאין זמן קבוע למצוה וה"ל למידק: תרומה בערב הפסח זמנו בהול. שלא תשרף: ואיבעית אימא. כולה מתני׳ לאו ר׳ מאיר היא אלא אפילו לר"ש דמיקל הכא מודי וכגון דחלו כולהו בבת אחת: דשוו אינהו. שני האחין שליח אחד להוליך את הקדושין לשתי אחיות והן עשו שליח אחד לקבל קדושין: ופגע שליח בשליה. וחלו יחד זה על זה ווה על זה איסור אשת איש ואיסור אשת אח ואחות אשה: אלא

נדות היכי מלי משכחת לה. בב"א עם קדושין אי קדושין קדמו לנדות זה הרי אשת איש ואחות אשה ואשת אח קדמו ותו לא אתי נדות וחייל ואי נדות הדים מו לא אתי איסור אחרינא וחייל: אמר רב עמרם אמרי בי רב. משכחת לה ט"ז חטאות באיסור בת אחת בשופעות מתוך י"ג שנה ללידת הבעלים לחחר י"ג: לאיחיובי אינהו. כלומר טעם זה כדי לחייב הזכרים שחלו כולן עליהן בב"ח דבהך יומא אחו לכלל עונשין: **ומחוך י"ב נאחר י"ב נאיחיובי אינהי.** שהאשה באה לכלל עונשין בת י"ב שנה ויום אחד והזכר לי"ג ויום אחד ומשכחת לה שנולדו הזכרים באחד במשרי והנקבות באחד בתשרי לשנה הבאה וביום אחד מישלם י"ב לנקבות שהן י"ג לזכרים ומסרו קדושין שיחולו ליום המחרת כשהן נעשין גדולים דיום אחד בשנח י"ג בעינן לנקבות ויום אחד בשנת י"ד לזכרים והתחילו שופעות בסוף י"ב ללידה עד למחר ואע"ג שהנדות קדם לא היו הן אסורות לאלו לפי שאינן בכלל מצות ולא אלו אסורים בהן לפי שאינן בני מצות נמצאו הקדושין ואיסור עונש נדות חל עליהם כשחשכה ר״ה של י״ג לנקבות שהיא שנת י״ד לזכרים שהקדושין והנדות קדמו לגדלותן ותלוין ועומדין לחול כשיגדלו ובשעה אחת חלו כולן. ולהכי נקט שופעות דאי אפשר ללמלם פריסת נדה ותפיסת קדושין בשעה אחת אא"כ קדמו שעה אחת בקטנותן: **מלחין וחרחין הויין.** דהא מתניתין כר' אליעזר אוקמינן לעיל ושמעינן ליה דאמר חייב על כל ביאה וביאה לקמן (דף זב.) ובמסכת כריתות (דף טו.): על כל כח וכח. של ביאה לקמן בפרק האשה (דף 25.) והתם הכי תניא בא עליה חזר ובא עליה חייב על כל אחת דברי רבי אליעזר וכיון דשמעינן ליה לרבי אליעזר דמחייב אשתי ביאות בהעלם אחת על כרחך שמעת ליה נמי בביאה אחת כמה חיובין דכל כח וכח הנאה של ביאה בפני עלמה היא ולרבנן הוא דלא מיחייב אלא אחת משום דכולן בהעלם אחת הן ובשתי ביאות נמי לא הוו מיחייבי אלא חדא אבל אי הוה ידיעה בין כח לכח הוה מיחייב אכל חד וחד כדתנן בשבועות (דף יד:) ובמסכת ⁽³⁾ הוריות ¹⁾ (דף 1) היה משמש עם הטהורה ואמרה לו נטמאתי ופירש מיד חייב שיציאתו הנאה לו כביאתו ולר^י אליעזר דאמר ביאות מחלקות אית ליה נמי כוחות מחלקין ומתני׳ כרבי אליעזר אוקימנא לעיל והיכי חני רבי חייא שש עשרה ותו לא:

ול"ל דמנון. ב) שבת הב. שבוטות כד: כריחות יו: פסחים עב: מכות יא:, ד) ופסחים עב:ז, ה) ועי׳ תוספות ב"מ על: ד"ה כגון], ו) [דף יד.], ו) [ליתל שס] וע"ש פ"ב מ"ה בפי" המשניות להרמב"ס, ק) [ועי' תוספות כריתות יד. ד"ה אם ותוספות שבת יא. ד"ה לא יעמוד ותוס׳ ערובין כ. ד"ה לא],

הגהות הב"ח (h) רש"י ד״ה ומאן וכו׳ דכשקידש ראובן: (ב) ד"ה על כל כח וכו׳ ובמסכת כריתות היה ובמסכת כריתות היה משמש: (ג) תוספות ד"ה

הגהות הגר"א נמ' (ואלא הא כו' עד דביאה ראשונה קחשיב) מא"מ:

בערב וכו' משום דכתיב ברך ה' חילו ופועל ידיו:

תוספות ישנים

ומאן האי תנא דאית ליה איסור כולל ואיסור מוסיף יאיסור בת אחת א"ר יהודה ומיסור בע מחות טייר יהיה הוי אמר רב ר"מ היא. ה"נ הוי מצי למימר רבי יוסי היא דאית ליה איסור כולל וכ"ש דחים כיה חיסור מוסיף דחים ליה חיסור מוסיף וחיסור בת חחת חלח נקט רבי מחיר משום דחים ליה חד כולל ומוסיף ובת אחת: